

Autor: Rich Lowry

Trumpismus se octl v krizi.

Její příčinou nejsou výsledky průzkumů veřejného mínění, ruská kontroverze ani žádné z dalších melodramat posledních tří měsíců, ale něco podstatně zásadnějšího: nikdo z lidí ve washingtonské vládě podle všeho nechápe populismus prezidenta Donalda Trumpa ani nepřišel s funkční teorií, jak jej uvést do praxe – a to včetně prezidenta samotného.

Předseda Sněmovny reprezentantů Paul Ryan populistou není, ani jim být nechce. Celý svůj dospělý život strávil pevně zavázán tradičnímu programu limitované vlády. Během kampaně si vytvořil vlastní platformu, tzv. program **A Better Way** (Lepší cesta), aby republikány z Kongresu nějak odlišil od Trumpa.

Trump sám pak nemá znalosti, dostatek soustředěnosti ani zájmu odít svůj populismus do legislativního hávu. Legislativní priority a strategie přenechával od počátku svého úřadování jiným a jeho zájem na debatě o zdravotní péči se podle všeho omezil na to dostavit se včas na podepisovací ceremonii.

Když tedy vezmeme v potaz tyto informace, byl výsledným produktem partnerství Ryan-Trump ke zdravotní péči návrh zákona vyznívající podivně v rozporu s výsledky celostátních

voleb, v nichž republikáni triumfovali především díky hlasům lidí z pracujících vrstev. Podle návrhu republikánské strany by péče byla poskytována menšímu počtu lidí a zvláště tvrdě by změnami byli postiženi pracující lidé s nižšími příjmy. Nic z toho však z toho či onoho důvodu zdá se Bílý dům zvláště netrápilo – alespoň ne dost na to pokusit se s tím něco udělat.

Snad Ryan skutečně „nechápe“ novou politickou realitu vytvořenou Trumpovým vítězstvím, jak rádi opakují prezidentovi příznivci. Jakou výmluvu má však pro totéž „nepochopení“ prezident samotný?

Svou energii vydal na pokus usmířit si parlamentní **House Freedom Caucus** (konzervativně-libertariánský klub Republikánské strany, pozn. DP). Domnělá blízkost Trumpa s touto skupinou je jedním z velkých ideologických neporozumění naší doby – jen proto, že Trump i konzervativní klub vystupují „proti establishmentu,“ ještě automaticky nejsou totéž. Mnohem přirozenější by bylo – navzdory divokým tweetům – jeho spojenectví s umírněnou **Tuesday Group** (neoficiální klub zhruba 50 umírněných Republikánů ve Sněmovně reprezentantů, pozn. DP).

Kdyby jednal více v souladu se svým instinktem postarat se o lidi, který dává najevo v projevech i rozhovorech, prosadil by prezident Trump zdravotní reformu s pomocí levice. Trump se však při jednání s Kongresem aspoň zatím logikou své vlastní politiky neřídí.

Cesta, jíž se v lednu vzdal, by vedla přes překvapivě sjednocující **inaugurační projev** (méně zkázy a víc šťastných myšlenek). Následně by si pozval do Bílého domu **Chucka Schumera** a řekl mu: „Chucku, nepustím tě pryč, dokud se nedohodneme na balíčku pro infrastrukturu.“ Výsledný společný velkorysý návrh by předložil republikánskému vedení s nevyslovenou výzvou „zkuste se mi postavit do cesty,“ a ten by prošel s podporou z obou stran. Následně by si na podpis zákona pozval do Bílého domu co nejvíce demokratických starostů, kteří podporují veřejné zakázky.

Když by se takto pevně situoval do politického středu, mohl by se pokusit hledat pro svou různorodou agendu v Kongresu koalici *ad hoc*.

Jistě, nikde není psáno, že by to fungovalo. Schumer i demokraté by mohli jakoukoliv spolupráci apriorně odmítnout. A i kdyby se Trumpovi povedl risk s infrastrukturou, byla by to riskantní strategie a faktické vyhlášení nezávislosti vlastní straně.

S fiaskem první reformy zdravotnictví se z Bílého domu ozývají hlasy o spolupráci s demokraty, za poslední měsíce ale došlo k mnoha událostem, které to velice ztěžují. A co víc, levicový „odboj“ proti Trumpovi už je pevně zformovaný a připravený tvrdě potrestat jakéhokoliv zrádce.

Trumpův politický styl se navíc k nadstranickému přístupu vůbec nehodí. Demokraté raději jednají s republikány jako **John Kasich** nebo **Jon Huntsman**, kteří se ze všech sil snaží neurazit a jako čert kříží se vyhýbají kontroverzním tématům. O Trumpovi se nedá říct ani jedno z toho. Klidně by mohl přijít s dvoubiliónovým balíčkem na infrastrukturu financovaným

rekvizicemi majetku bankéřů z Wall Street a demokraté by odvětili: „V žádném případě!“

Tak či onak se teď Bílý dům hotoví k daňové reformě. I ta však může skončit republikánům důvěrně známým zabřednutím do slepé uličky. Trump násilně převzal GOP (Grand Old Party – přezdívkou Republikánské strany, pozn. DP) posedlou 80. lety a mezní mírou zdanění. Stranickou strategií B očividně je vrátit se k daňové reformě z roku 1986 s hojnými škrtky mezní míry zdanění. Přivítejte nového šéfa, je stejný jako ten starý – jen s mnohem zábavnějšími projevy na politických shromážděních.

Nic z toho ale nemusí znamenat, že má Donald Trump prázdné ruce. **Gorsuchova** nominace (na soudce Nejvyššího soudu, pozn. DP) byla zásah do černého. Na deregulacích, hlavně v oblasti energetiky, se populisté snadno a přirozeně shodnou s tradičními republikány. Trump značně přitvrdil ve vynucování imigračních pravidel. Jeho možnosti samostatné aplikace vlastní autority však nejsou nekonečné a rozpačité vyšumění daňové reformy do ztracena by z legislativního hlediska odepsalo celý první rok jeho vlády.

Budou-li se neúspěchy i dále vršit, je velmi dobře možné, že Trump začne popřávat sluchu newyorským demokratům v Bílém domě. To by znamenalo menší důraz na obchod, imigraci i půtky s mainstreamovými médii a větší koncentraci na neideologické kroky na podporu hospodářství. Volnou inspirací by se mu tak mohl stát guvernér Arnold Schwarzenegger, jehož do guvernérského úřadu v Kalifornii vynesly sliby reforem populistického stříhu v duchu „vysušení bažiny“, jen aby byl následně sérií politicky devastujících nezdarů donucen obrátit se k zaběhnutému chodu systému.

Možných výsledků Trumpova prezidenství pořád ještě zůstává otevřena dosti široká paleta. Jednou z překvapivějších možností je pak ta, že jeho nejoddanější populističtí stoupenci budou nakonec moci říct, že trumpismus – podobně jako socialismus – neselhal, jen vlastně nikdy nebyl opravdu vyzkoušen.

Analýza Riche Lowryho *The Crisis of Trumpism* vyšla na stránkách Politico 29. března 2017.